

De fractie van
GroenLinks

Verzenddatum
4 augustus 2020
Ons kenmerk

Uw kenmerk
PV-2022
Uw brief van
23 juni 2020

onderwerp
Vestiging datacenters in Hollands Kroon
Pagina
1/8

Contact
Fokke Postma
T 088-321 5000

Geachte fractie,

Op 23 juni 2020 heeft u politieke vragen (nummer PV-2022) gesteld over de vestiging van datacenters in Hollands Kroon. In deze brief beantwoorden wij de door u gestelde vragen. U vindt de antwoorden direct onder de vragen. Waar nodig geven we voorafgaand aan de beantwoording cursief de door u gegeven inleiding weer.

NRC Handelsblad heeft op vijf juni jongstleden een artikel gepubliceerd over het vestigingsbeleid van Hollands Kroon met betrekking tot datacenters. Het artikel zorgt voor onrust bij de ingezetenen, ondergraaft het vertrouwen in het gemeentebestuur en schaadt het maatschappelijk draagvlak voor de energietransitie. Het bestuur van Hollands Kroon is voor de succesvolle uitvoering van haar taak gebaat bij transparantie en (herstel van) vertrouwen. De antwoorden op de onderstaande vragen kunnen daaraan bijdragen. In het artikel wordt wethouder Meskers veel geciteerd. Alleen hij weet, bijvoorbeeld, hoe Microsoft in de Wieringermeer belandde. Ook zou hij Microsoft hebben verteld dat het openbaar bestuur in Hollands Kroon "goed in de wedstrijd zat".

Reactie

1. *Hoe is, in de verschillende bestuurslagen, het proces van besluitvorming tot vestiging van datacenters verlopen? (M.a.w. wie heeft wat wanneer besloten?)*

Op 27 november 2008 heeft de gemeenteraad van voormalige gemeente Wieringermeer een besluit genomen. Daarmee is de vestiging van een datacenter planologisch mogelijk gemaakt.

Het betrof een specifieke kavel op het bedrijventerrein Agriport. De aanleiding was een concreet initiatief. Dit initiatief is niet doorgegaan en is een andere ontwikkeling op deze plek voorzien.

Daarna was de vestiging van een datacenter nog steeds gewenst. De gemeenteraad van de voormalige gemeente Wieringermeer wilde meer flexibiliteit inbouwen voor de mogelijke plekken voor een datacenter. Daarom heeft de raad op 21 oktober 2010 het bestemmingsplan Agriport A7 bedrijventerrein agribusiness en logistiek, derde herziening vastgesteld. Op basis van dit bestemmingsplan is de vestiging van datacenters op ongeveer de helft van het bedrijventerrein mogelijk gemaakt. Microsoft was toen nog niet als partij in beeld.

Op 27 oktober 2014 is door Microsoft een aanvraag om een omgevingsvergunning (Z-100529) voor de bouw van een datacenter ingediend. De vergunning is op 7 mei 2015 verleend. Voor de vergunning is van het bestemmingsplan afgeweken omdat de dakhelling minder dan 18 graden was. Door de provincie of het Rijk zijn geen besluiten in het kader van de bestemmingsplanprocedure of de vergunningverlening genomen.

2. *Sprak de wethouder namens zichzelf, het college of de gemeenteraad toen hij zei dat Hollands Kroon “goed in de wedstrijd zat”? Wat bedoelde hij daar precies mee?*

De gemeenteraad heeft de Omgevingsvisie Hollands Kroon vastgesteld. Hierin staat dat er op Agriport plek is voor meer datacenters. Dit is de basis voor de beeldspraak: ‘Goed in de wedstrijd zitten’. Het betekent een positieve grondhouding voor de komst van datacenters naar bedrijventerrein Agriport.

3. *Ook zegt Wethouder Meskers: “Mij wordt wel eens verweten dat ik als wethouder te dicht op Hiemstra zit, maar Hiemstra doet precies het goede voor de gemeente. We hebben dezelfde ambities”. Vindt het college ook dat Hiemstra precies het goede doet voor de gemeente? Zo ja, wat is dan het goede en is de gemeenteraad hierin gekend?*

De gemeente Hollands Kroon vindt economische ontwikkeling belangrijk. Een uitwerking daarvan is bijvoorbeeld de ontwikkeling van bedrijventerrein Agriport A7. Op basis van de Omgevingsvisie Hollands Kroon is er op Agriport A7 plek voor meer datacenters. Agriport A7 zet zich in voor het aantrekken van bedrijven naar het bedrijventerrein Agriport A7. Zolang de activiteiten van Agriport A7 passen binnen en/of aansluiten op onze ambities stelt het college dat het goede wordt gedaan.

4. *Welke ambities van Hiemstra deelt de wethouder? Worden deze door het college gedeeld? Heeft de gemeenteraad hiermee ingestemd? Zo ja, wanneer?*

Hiermee worden de ambities bedoeld die overeenkomen met hetgeen staat in de Omgevingsvisie Hollands Kroon, het coalitieprogramma en de bestemmingsplannen. Deze ambities worden door het college gedeeld. De raad heeft deze ambities bevestigd via de vaststelling van de Omgevingsvisie op 22 november 2016 en de betreffende bestemmingsplannen.

5. *We lezen in het artikel hoe de portefeuillehouder “de Hollandse bouwregels kon vertalen naar de wensen van de Amerikanen”. De vraag rijst of het college ook Hollandse wensen kon vertalen naar bouwregels en vestigingsvoorwaarden voor de Amerikanen. - In de oorspronkelijke tekst zijn een aantal voorbeelden benoemd - Het artikel citeert de portefeuillehouder die zegt nog niet te weten of Hollands Kroon zelf voorwaarden moet stellen aan de vestiging van datacenters en te wachten op extern advies. Hoeveel datacenters zullen er hier nog worden gerealiseerd vóórdat het college antwoord heeft op de vraag of er voorwaarden aan de vestiging van datacenters moet worden gesteld?*

De gemeente Hollands Kroon gaat niet verder met de procedure van het concept Gebiedsplan Wieringermeer. Dit heeft de gemeenteraad besloten op 28 april 2020. In het raadsbesluit staat aanvullende informatie. Het college wil nog ruimte geven aan een aantal lopende initiatieven. Deze worden getoetst aan het huidige beleid en voorgelegd aan de raad zodra deze klaar zijn voor besluitvorming. Deze vinden plaats binnen het bestaande Agriport gebied (bestemd als glastuinbouw of bedrijventerrein) en de westflank A7. Het gaat om een bruto oppervlakte van ongeveer 170 ha.

6. *Als verklaring voor het ontbreken van vestigingsvoorwaarden voor datacenters citeert het artikel wethouder Meskers: “In 2014 gold voor ons voornamelijk de economische impuls.” Vanaf wanneer hanteerde het college naast economische ook andere overwegingen in haar vestigingsbeleid van datacenters?*

Wij hanteren altijd het criterium dat een plan ruimtelijk goed inpasbaar moet zijn. Daarnaast moet een aanvraag passend zijn binnen de geldende wet- en regelgeving. Vanaf 2016 handelen wij conform de Omgevingsvisie Hollands Kroon.

7. *Welke van de onderstaande aspecten spelen een rol in het vestigingsbeleid na 2014:*
- a. de behoefte aan landbouwgrond voor de gevraagde circulaire landbouw;*
 - b. landschappelijke inpassing;*
 - c. de grenzen aan de capaciteit van het stroomnet;*
 - d. de afhankelijkheid van fossiele brandstof met gevolgen voor de energietransitie;*
 - e. het maatschappelijk draagvlak voor datacenters.*

Van de genoemde aspecten speelt landschappelijke inpassing altijd een rol. De andere aspecten vragen om een politieke afweging. Er zijn nu geen specifieke gronden voor circulaire landbouw aangewezen. Verder gaan wij niet over de capaciteit op het elektriciteitsnet. Tennet en Liander zijn verantwoordelijk voor het elektriciteitsnet. In het Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt over de energietransitie en de hoeveelheid duurzame energie in heel Nederland. Tot slot is maatschappelijk draagvlak geen doorslaggevend criterium of een ontwikkeling door kan gaan of niet. Over dat laatste aspect zijn verschillende uitspraken van de Raad van State te vinden.

8. *Volgens de Rapportage Systeemstudie Energie-infrastructuur Noord-Holland 2020-2050, (Delft, CE Delft, juni 2019), opgesteld in opdracht van o.a. de Provincie Noord-Holland, Liander, Gasunie en Tennet, is de energie-infrastructuur in Noord-Holland Noord niet berekend op datacenters (pagina 96) en draagt hun vestiging bij aan leveringsproblemen van het stroomnet. Er wordt verwacht dat daar “op korte termijn” en “op grote schaal” (pagina 13) en “in hoog tempo” (pagina 96) steeds vaker en steeds ernstiger knelpunten (lees: “storingen”, pagina 59) zullen optreden. Dit vraagt om nieuwe investeringen op kosten van de reguliere gebruikers. Totdat die infrastructuur is aangepast, zo stelt het rapport, is een verstandig vestigingsbeleid in de eerste plaats een kwestie van ruimtelijke ordening (géén datacenters in Hollands Kroon, pagina 83) en van dimensionering (pagina 88). Het rapport stelt dat ruimtelijke ordening de verantwoordelijkheid is van de overheid en dat knelpunten ontstaan wanneer prevalentie van economische belangen een ‘wat-als’ studie in de weg staat (pagina 83). Heeft het college kennisgenomen van dit rapport? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe heeft het college hier lering uit getrokken en gevolg gegeven aan de voor Hollands Kroon specifieke bevindingen?*

Ja, dit rapport is bekend. Op 17 september 2019 heeft het college [een raadsmemo](#) verstuurd over onder andere de systeemstudie. In dit memo staat dat er al verschillende verbindingen worden uitgebreid. De langere termijn heeft de bestuurlijke aandacht. En aan sommige aanbevelingen wordt al gewerkt. Zoals bijvoorbeeld de kansen voor waterstof. Daarnaast werken we regionaal samen in de Regionale Energie Strategie (RES). Hierin is het elektriciteitsnet een belangrijk aandachtspunt. Infrastructuren voor energie zijn bovendien volgend aan ontwikkelingen. Juist helderheid over het vestigingsklimaat draagt bij aan oplossingen. Tennet en Liander doen pas investeringen in het netwerk als ontwikkelingen definitief doorgaan. Grote investeringen (hoogspanningsnet) zijn vaak het resultaat van rechtstreekse onderhandeling tussen investeerder, netwerkbeheerder en het ministerie van EZ. Daarin speelt Hollands Kroon verder geen rol.

9. *Heeft de portefeuillehouder inzicht in de omvang van de verstoring van het elektranet en de kosten van de benodigde aanpassingen? Zo ja, wanneer deelt het college dit inzicht met de raad? Zo nee, wat doet het college om dit inzicht alsnog te verwerven?*

Ja, de portefeuillehouder heeft inzicht in de omvang van de transportcapaciteit. De kosten van de benodigde aanpassingen zijn niet inzichtelijk. Liander heeft deze maatschappelijke kosten inzichtelijk. Liander heeft in verschillende persberichten aangegeven dat de werkzaamheden om [het net robuust te maken](#) in 2023 afgerond zijn.

10. *In publicaties van Hollands Kroon en Agriport wordt gesteld dat de restwarmte van datacenters wordt hergebruikt voor groenteteelt in de kassen en dat de datacenters met groene stroom van energie worden voorzien. Dit blijkt misleidende promotie te zijn. De restwarmte van datacenters gaat ongebruikt de lucht in en ze nemen dezelfde stroom af als iedereen. Ook blijkt het aantal van 1500 structurele arbeidsplaatsen voor de lokale bevolking onrealistisch hoog ingeschat. Deelt het college onze conclusie dat er sprake is van misleidende promotie van datacentra? Zo nee, waarin vindt het college de promotie accuraat? Zo ja, wat gaat het college hieraan doen?*

Het college kan zich niet vinden in uw conclusie. Er is aangegeven dat het gebruik van restwarmte voor de glastuinbouw en gebouwde omgeving om nader onderzoek vraagt. Samen met het Ontwikkelingsbedrijf en de De Kop Werkt! laten we onderzoek doen of huidige en toekomstige datacenters in Middenmeer door het beschikbaar stellen van restwarmte een bijdrage kunnen leveren aan de energietransitie dan wel de energievoorziening voor de gebouwde omgeving, industrie en landbouw in Hollands Kroon en omringende gemeenten. Ook komt aan de orde welke sturingsinstrumenten er zijn als het gaat om restwarmte. Microsoft heeft Garanties van Oorsprong van windpark Wieringermeer gekocht. Daarmee kan Microsoft deze groene stroom claimen. Voor wat betreft de economische ontwikkeling hebben we ons gebaseerd op de beschikbare gegevens.

11. *Hollands Kroon vraagt van zichzelf, bewoners en ondernemers forse inspanningen om, in overeenstemming met het klimaatakkoord, de afhankelijkheid van fossiele energie te verminderen. Tegelijkertijd zullen de huidige datacenters in 2030 driemaal meer stroom gebruiken dan de 99 megaturbines van Vattenfal kunnen leveren. Ook zal het gevraagde vermogen ten opzichte van 2020 nog met de factor acht toenemen? (Rapportage Stysteemstudie Energie-infrastructuur Noord-Holland 2020-2050, Pagina 43, tabel 5). Hoe kan, volgens het college, van de bevolking en ondernemers in Hollands Kroon worden verwacht dat zij investeren en hun bedrijfsvoering aanpassen om de afhankelijkheid van fossiele brandstof te verminderen, terwijl de gemeente met haar vestigingsbeleid van datacenters de afhankelijkheid van fossiele brandstof juist vergroot?*

Nederlanders zijn intussen net zo afhankelijk van datacenters als van energie. Het zijn landelijke opgaves met een regionale en/of lokale uitwerking. De energietransitie is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. De bereidheid om bij te dragen aan een duurzame

leefomgeving is voor iedereen verschillend. Van economisch voordeel tot verbetering van comfort en een bijdrage aan duurzaamheid.

Dat vraagt om verschillende rollen en inzet van de gemeente. Zo hebben we een voorbeeldfunctie. En juist datacenters geven het goede voorbeeld door groene stroom in te kopen. Uit een onderzoek van de Dutch Datacenter Association blijkt dat de Nederlandse datacenters voor ongeveer 80% op groene energie draait. Waarbij er een doelstelling is om dit op te schalen naar 100%.

Daarnaast kunnen huishoudens, bedrijven en organisaties op dit moment onbeperkt duurzame energie inkopen. Er is voldoende aanbod. Met uitvoering van het Klimaatakkoord wordt er gewerkt om dat aanbod te vergroten.

12. *Hoe kunnen ondernemers en inwoners van Hollands Kroon hun bijdrage aan de energietransitie leveren als netbeheerders als Liander geen zonne-energie meer kunnen afnemen door knelpunten op het net die samenhangen met de vestiging van datacenters? (NRC Handelsblad 5 juni)*

Inwoners/ondernemers kunnen bijdragen aan de transitie door vraag en aanbod nauw op elkaar aan te laten sluiten. Zo kan een ondernemer zijn dak beschikbaar stellen voor vraag in de buurt, of streven naar eigen energieneutraliteit. Daarnaast heeft de vraag naar energie ook invloed op het aanbod. De vraag verminderen door bijvoorbeeld isolatie of procesoptimalisatie draagt ook bij aan de energietransitie. Verder is de energietransitie onderdeel van een groter geheel, ook het verminderen van consumptie en bedachtzamer omgaan met grondstoffen dragen bij aan de energietransitie. Tot slot investeert Liander fors in structurele oplossingen, zodat er over een aantal jaren geen beperkingen meer zijn (zie ook beantwoording vraag 9).

13. *Deelt het college onze zorg dat de beeldvorming en discussie rond de datacenters en het windpark Wieringermeer het draagvlak in de gemeente voor de energietransitie ondermijnt? Zo ja, wat gaat het college hieraan doen? Zo nee, waarom niet?*

In zijn algemeenheid vindt het college dat het participatieproces bij grootschalige ontwikkelingen zorgvuldig plaatsvindt. Nederland staat voor een aantal grote opgaves en transities. Deze vragen vaak om het gebruik van de ruimte. Hollands Kroon levert een bijdrage aan de energietransitie via het proces van de RES. Participatie is daarbij een belangrijk onderdeel. Juist het maatschappelijk debat draagt bij aan de voorbereiding van toekomstige keuzes en mogelijk ook draagvlak. Dat vraagt wel om transparante en open communicatie. Dat vraagt ook juistheid en volledigheid van informatievoorziening.

14. *Met de bouw van datacenters zijn miljarden euro's gemoeid. De gemeente ontvangt er enkele miljoenen bouwleges voor. Hoe en op basis van welke aangeleverde gegevens is de bouwsom vastgesteld waarover de bouwleges zijn berekend? (Opgaaft per afzonderlijk datacenter)*

De gemeente Hollands Kroon berekent bouwleges op basis van de nota Tarieven. De aanvrager maakt de bouwsom inzichtelijk. Als het nodig is vraagt de gemeente om een nadere onderbouwing.

15. *Wat leveren de miljardeninvesteringen Hollands Kroon aan bouwleges op?*

Het totaal aan leges tussen 2016 en nu is circa 5,2 miljoen.

16. *De gemeenteraad werd in mei 2018 onder geheimhouding per memo geïnformeerd over de komst van een datacenter nádat de privaatrechtelijke contracten voor de vestiging al maanden eerder waren afgesloten. Wist het college dat er privaatrechtelijke contracten waren afgesloten vóórdát de raad werd geïnformeerd over de komst van het datacenter?*

Nee, hiervan was het college niet op de hoogte. De gemeente is geen partij in deze privaatrechtelijke contracten en hoeft hierin niet te worden gekend.

17. *Welke signalen heeft het college tijdens onderhandelingen aan de betrokken partijen afgegeven die voor deze partijen aanleiding konden zijn voor het afsluiten van contracten voorafgaand aan besluitvorming in de raad?*

Wij hebben de partijen geïnformeerd over de in Nederland en Hollands Kroon geldende regels en houding van Hollands Kroon ten opzichte van initiatieven (meedenken, ja, tenzij).

18. *In welke fase van de onderhandelingen is het college nu (per datacenter) en welke signalen zijn er inmiddels aan de betrokken partijen afgegeven voorafgaand aan de besluitvorming door de raad?*

Wij voeren geen onderhandeling met initiatiefnemers van datacenters. AgriportA7 is het eerste aanspreekpunt voor deze initiatiefnemers. Wel voeren wij overleg met AgriportA7 over lopende initiatieven en ruimtelijke gevolgen. Voor drie locaties bereiden wij de planologische procedure voor. Als college kunnen wij geen garanties afgeven aan AgriportA7 en/of initiatiefnemers van datacenters over de uitkomst van deze procedure. Behalve dat wij ons inzetten om, binnen het kader van een goede ruimtelijke ordening, ruimtelijke procedures positief af te ronden.

19. *In Amsterdam en Haarlemmermeer is de vestiging van datacenters in juli 2019 stilgelegd wegens een te groot beslag op ruimte en stroomnet. Dit heeft geleid tot onder meer een Greendeal en nieuwe vestigingsvoorwaarden. Waar is Hollands Kroon op dit moment aan gebonden mocht de raad besluiten om de onderhandelingen tijdelijk op te schorten?*

Hollands Kroon is nergens aan gebonden als de raad besluit om de onderhandelingen tijdelijk op te schorten.

20. *“Het is heel hard nodig, die datacenters, we kunnen niet zonder!” zei portefeuillehouder Groot in de raadsvergadering van 17 juni. Gezien het inwonersaantal van Hollands Kroon, haar agrarische economie en het landschappelijk karakter, alsmede de overbelasting van de energie-infrastructuur, vindt GroenLinks dat Hollands Kroon met het eerste datacenter een fair share heeft genomen in de last die de vestiging van datacenters met zich meebrengt. Kan het college ermee instemmen dat met het eerste datacenter al ruimschoots is voldaan aan de verantwoordelijkheid van de gemeente Hollands Kroon voor het internationaal dataverkeer?*

Bepaalde voorzieningen en sectoren in onze gemeente hebben een regio overstijgend karakter. Zo produceert de hierboven genoemde agrarische sector in onze gemeente ook voor de internationale markt. Verder zijn er talloze bedrijven die hun producten en/of diensten afzetten buiten de gemeente Hollands Kroon. De basis voor onze afwegingen ligt in de Omgevingsvisie. Afwegingen over gemeentelijke verantwoordelijkheid voor internationaal dataverkeer zijn daarin niet opgenomen.

Met vriendelijke groet,

Th.J. Meskers
wethouder Economische zaken

Deze brief is digitaal opgesteld en daarom niet ondertekend.